

HJÄLPVERKSAMHET UNDER SVÅRA ÅR

Utdrag ur historiken Helsingfors svenska Marthaförening 1929-1949 av
Gunilla Östenson

Under Krigstiden och ännu under de närmast följande åren togs Marthas uppmärksamhet mycket i anspråk av det mångsidiga "beredskapsarbete", genom vilket marthorna ville ta del i de gemensamma kraftansträngningarna och hela de sår, som kriget slagit.

Marthas beredskapsarbete tog sin början i oktober 1939, då marthorna på anhållan av Finlands Röda Kors samlades i Hemvrån för att förfärdiga förbandsmaterial. Snart övergick man emellertid till att utrusta de inkallade reservisterna med varma plagg. Varje dag samlades i Hemvrån inemot 100 personer, marthor och dess bekanta, som av material, som överläts åt marthorna eller inköptes med donerade eller för ändamålet insamlade pengar, förfärdigade varma klädesplagg. De varma västarna var Marthas specialitet. Arbetet leddes och organiserades av fruarna Ella Pipping, Marianne Lüchou och Greta Stude. Den som inte kunde delta i arbetet i Hemvrån fick där avhämta garn för att sticka hemma. 100 kg stickade plagg erhöles på detta sätt.

Krigsutbrottet gjorde det nödvändigt, att arbetet i Hemvrån upphörde, och verksamheten förlades i stället till olika delar av staden.

Föreningsordföranden ägnade sitt arbete åt ett evakueringsläger för nödställda huvudstadsbor i Esbo.

Under de närmast följande åren fortsattes hjälparbetet i Hemvrån, tills svårigheterna att anskaffa material blev övermäktiga. Utom militären utrustades även reservistfamiljer och evakuerade med varma plagg. Medel till arbetet erhöles man genom insamlingar och som donationer av firmor och enskilda. Ledare för arbete var, förutom de tidigare nämnda, fruarna Ingrid Ståhle och Olga Törnvall. Under fru Sigrid Jörgensens ledning förfärdigades varma tofflor och vantar för frontsoldater och invalider, och med fru Maggie Dittmar i spetsen sammanträdde en syförening till förmån för evakuerade barn från Hangö- och Ekenästrakten. Ur arbetsresultatet för 1940 kan som ett exempel på marthornas flit nämnas följande siffror: 1956 par strumpor, 1167 par vantar, 1003 st halsskydd, 530 st snödräkter och dessutom många andra slags plagg. Senare var resultatet på grund av materialbristen lägre.

Också inom de enskilda Marthakretsarna har liknande arbeten utförts. År 1940 förevisades på en utställning i Hemvrån de förtjusande barnkläder, som marthorna stickat för "Rädda Finlands barn" av garn, som skänkts såsom gåva från barnen i Sverige. 792 plagg hade åstadkommit. Efter krigsslutet, då man inte längre kunde hopbringa inhemskt material, omsyddes barnkläder, som skänkts såsom använda plagg från Sverige. Dessa gavs bl.a. åt barnrika svenska familjer. Kretsarna har förfärdigat och skänkt barnkläder till "Rädda barnen" och Drumsökretsen till Drumsö barnsjukhus. Till julen 1939 skänktes kläder och leksaker till nödlidande reservistfamiljer, som marthorna tagit sig an. Genom en insamling av linne- och bomullstyger från huvudstadens hem erhöles materialet till de babyutstyrslar, som marthorna några gånger förfärdigade till moderskapsunderstöd. Martha kom också alltid ihåg frontsoldaterna med paket till jul, påsk och däremellan. Till den första krigsjulen sändes 300 paket och följande år lika många, denna gång till soldater i gränsförläggningar och de svenskspråkiga kustförläggningarna. Under vårt andra krig samlades varje vecka under ledning av föreningens ordförande (Aili Wessberg Lindfors) och fru Signe Lindholm en paketkommitté. Till fronten sändes 1941 1253, 1942 953 och 1943 211 paket. Paketerna innehöll främst klädesplagg, men också små böcker och mångahanda nyttiga och trevliga småsaker, som mottagits med stor tacksamhet. Tacksägelsebrev av dem "där borta", av vilka många aldrig återsåg sina hem, är gripande dokument av osjälviskhet, plikttrohet och fosterlandskärlek.

Svenska centralarkivet

<https://svenskacentralarkivet.fi/>